

Poddlužnická žaloba a výkon rozhodnutí

Jestliže banka při splnění všech zákonných předpokladů pro přiznání nároku ze žaloby podle § 311 o.s.ř. zaplatí oprávněnému vše, co mu povinný dlužil, přísluší jí i právo domáhat se po povinném toho, co oprávněnému uhradila (§ 454 obč. zák.).

Jestliže banka při splnění všech zákonných předpokladů pro přiznání nároku ze žaloby podle § 311 o.s.ř. zaplatí oprávněnému vše, co mu povinný dlužil, přísluší jí i právo domáhat se po povinném toho, co oprávněnému uhradila (§ 454 obč. zák.).

Z odůvodnění.

Krajský soud rozsudkem ze dne 15. 4. 1996, č.j. 14 Co 881/95-76, změnil rozsudek ze dne 18. 9. 1995, č.j. 5 C 71/94-66, kterým okresní soud uložil žalované zaplatit žalobkyni do tří dnů od právní moci rozsudku z titulu tzv. poddlužnické žaloby částku 62 447 Kč, a to tak, že žalobu v plném rozsahu zamítl. Odvolací soud především odkázal na své předchozí rozhodnutí ve věci - usnesení ze dne 10. 5. 1995, č.j. 14 Co 660/94-51, rušící rozsudek ze dne 15. 8. 1994, č.j. 5 C 71/94-27, kterým okresní soud žalobě již jednou ve stejném rozsahu vyhověl. Zopakoval právní názor, který v kasačním usnesení vyslovil, tedy závěr, že výkon rozhodnutí vedený u okresního soudu pod sp. zn. E 177/94 trvá, resp. trval v době, kdy ve věci rozhodoval soud prvního stupně, a to až do odepsání celé pohledávky s příslušenstvím z účtu povinného u peněžního ústavu a její úhrady oprávněnému a že oprávněný má - ve smyslu § 311 občanského soudního řádu (dále též jen "o.s.ř.") - nárok, aby mu peněžní ústav zaplatil částky, na které by měl právo, kdyby tento ústav postupoval správně. Ztotožnil se též se závěrem soudu prvního stupně, že peněžní ústav nepostupoval podle § 308 o.s.ř., když nerespektoval pořadí pohledávek, dané doručením usnesení o nařízení výkonu peněžnímu ústavu, avšak uvedl, že toto porušení povinností nezakládá bez dalšího nárok oprávněné na zaplacení celé pohledávky, pro kterou byl výkon rozhodnutí nařízen. Nepostupuje-li peněžní ústav správně, nezproštuje povinného jeho závazku vůči oprávněnému a nepřejímá ze zákona závazek povinného na sebe. Oprávněnému je možno vůči peněžnímu ústavu přiznat jen to, nač by měl nárok při správném postupu peněžního ústavu. Z přehledů předcházejících výkonů rozhodnutí vedených na účet povinného pak vyplývá, že ke dni zahájení tohoto řízení předcházela řada neuspokojených pohledávek a nárok oprávněného nebylo možno uspokojit ani částečně; proto je třeba žalobu mít za nedůvodnou. Odvolací soud rovněž - s přihlédnutím k ustanovení § 309 občanského soudního řádu ve znění zákona č. [238/1995](#) Sb., účinného od 1. 1. 1996 a článku II. cit. zákona uvedl, že vyznění o právní moci nařízení výkonu rozhodnutí bylo peněžnímu ústavu ve věci sp. zn. E 177/94 doručeno 28. 4. 1994 a výkon rozhodnutí skončil uplynutím šesti měsíců.

Žalobkyně (zastoupena advokátem) podala proti rozsudku odvolacího soudu včasné dovolání, jehož přípustnost opírá o ustanovení § 238 odst. 1 písm. a) o.s.ř., uplatňujíc - námitkou; že napadené rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení věci - dovolací důvod ve smyslu § 241 odst. 3 písm. d) o.s.ř. Své výhrady dovolatelka [u které v průběhu dovolacího řízení (k 22. 10. 1996) došlo podle údajů z obchodního rejstříku ke změně obchodního jména z dosavadního B. H., a. s. na stávající Č. g. s., a. s.] konkretizuje argumentem, že žalovaná postupovala zcela nahodile, bez respektování zákonných požadavků a neoprávněným výběrem mezi věřiteli porušovala příslušná ustanovení občanského soudního řádu. Dřívější povolené exekuce žalovaná ignorovala, přičemž zjišťování pořadí jednotlivých exekucí není podle dovolatelky rozhodné. Věřitelé s pravomocnými rozhodnutími dřívějšího data (totiž) poddlužnickou žalobu nepodali a nelze je k tomu nutit.

Dovolatelka rovněž nesouhlasí se závěrem soudu, že nepostupuje-li peněžní ústav správně, nezprošťuje povinného jeho závazku vůči oprávněnému a nepřejímá ze zákona závazek povinného na sebe. Dovolatelka je názoru, že žalovaná vystupuje jako poddlužník a při porušení svých povinností má povinnost plnit; na podporu argumentu, že povinnost plnit má poddlužník při porušení povinnosti bez zřetele k tomu, zda na účtu povinného peněžní prostředky byly, pak cituje výňatky z rozhodnutí jiných (obvodního, okresních a krajského) soudu. Proto požaduje, aby napadené rozhodnutí bylo zrušeno a věc vrácena odvolacímu soudu k dalšímu řízení.

Žalovaná se k dovolání nevyjádřila.

Dovolání je přípustné podle § 238 odst. 1 písm. a) o.s.ř., není však důvodné.

Dovolací soud přihlíží z úřední povinnosti k vadám vyjmenovaným v § 237 odst. 1 o. s. ř. (tzv. "zmatečností"), a (je-li dovolání přípustné) k jiným vadám řízení, které mohly mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci; jelikož tyto vady nebyly dovoláním namítány a z obsahu spisu nevyplývají a uplatněným dovolacím důvodem je dovolací soud jinak vázán, včetně toho, jak jej dovolatelka obsahově vymezila (srov. § 242 odst. 1 a 3 o.s.ř.), Nejvyšší soud se zabýval správností (dovoláním zpochybněných) závěrů vyslovených odvolacím soudem o povaze § 311 o.s.ř.

Právní posouzení věci je obecně nesprávné, jestliže odvolací soud posoudil věc podle právní normy, jež na zjištěný skutkový stav nedopadá, nebo právní normu, sice správně určenou, nesprávně vyložil, případně ji na daný skutkový stav nesprávně aplikoval.

Podle ustanovení § 311 o.s.ř. v rozhodném znění, to jest ve znění účinném do 31. 12. 1995, nepostupuje-li peněžní ústav tak, jak mu to ukládají ustanovení § 305, 308 a 309, může se oprávněný domáhat, a to i tehdy, když už na účtu povinného není dostatek prostředků, aby mu peněžní ústav zaplatil částku, na kterou by měl právo, kdyby peněžní ústav postupoval správně.

Dikce cit. ustanovení nevzbuzuje žádné pochybnosti potud, že oprávněný (žalobce) má právo, aby mu peněžní ústav (žalovaná banka), který poruší povinnosti zakotvené v § 305, 308 a 309 o. s. ř., zaplatil jen částku, na kterou by měl právo kdyby peněžní ústav postupoval správně. Za této situace je ovšem zjištěno, že vymáhaná částka by nemohla být odepsána z účtu povinného prostě proto, že v rozhodné době se zde žádné prostředky nenacházely (co na účtu není, nelze oprávněnému poukázat), pro výsledek sporu rozhodné. Závěr formulovaný odvolacím soudem - vyšel-li z dovoláním nenapadených skutkových závěrů, jež vyslovené tezi odpovídají - je tudíž správný.

Podaný výklad odpovídá jednotné rozhodovací praxi Nejvyššího soudu a byl uplatněn např. v rozsudcích Nejvyššího soudu ze dne 10. 7. 1998, sp. zn. 21 Cdo 150/98 a ze dne 2. 6. 1999, sp. zn. 21 Cdo 1487/98, jakož i v rozsudku ze dne 20. 5. 1998, sp. zn. 3 Cdon 1061/96, uveřejněném v časopise Soudní judikatura č. 17, ročník 1998, pod číslem 121.

Neobstojí ani představa dovolatelky, že porušením povinností poddlužníkem přechází závazek povinného na poddlužníka. Tento důsledek totiž z ustanovení § 311 o.s.ř. nevyplývá; naopak - se zřetelem k zásadě, že splněním dluh zaniká - platí, že poddlužník zaplatí jen to, co neuhradí oprávněnému do rozhodnutí o poddlužnické žalobě sám povinný. Úpravou obsaženou v § 311 o.s.ř. se poddlužníku (coby určitá, byť dále podmíněná, sankce za porušení povinností v exekuci) toliko předepisuje, aby plnil za jiného s účinky splnění dluhu. V případě, že peněžní ústav (banka) při splnění všech zákonných předpokladů pro přiznání nároku z žaloby podle § 311 o.s.ř. zaplatí oprávněnému vše, co mu povinný dlužil, přísluší mu i právo domáhat se po povinném toho,co za něj oprávněnému uhradil (§ 454 obč. zák.).

Jen pro úplnost se dodává, že ve výše zmíněných rozhodnutích a obdobně též v rozsudcích ze dne 18. 12. 1997, sp. zn. 3 Cdon 1422/96, ze dne 28. 1. 1998, sp. zn. 3 Cdon 1124/96, ze dne 10. 2. 1998, sp. zn. 2 Odon 96/97 a ze dne 26. 2. 1998, sp. zn. 25 Cdo 156/98 Nejvyšší soud přisvědčil (při výkladu ustanovení § 305, 307, 309 a 311 občanského soudního řádu ve znění účinném do 31. 12. 1995) názoru, že nebyl-li ke dni, kdy byl peněžní ústav vyrozuměn o právní moci usnesení o nařízení exekuce, na účtu povinného dostatek prostředků, pak pohledávka oprávněného je uspokojena jen zčásti (případně není uspokojena vůbec), aniž by se účinky nařízení výkonu rozhodnutí vztahovaly i na další částky, které snad v budoucnu dojdou na účet povinného.

Dovolatelce se tedy prostřednictvím uplatněného dovolacího důvodu správnost napadeného rozhodnutí zpochybnit nepodařilo. Nejvyšší soud proto, aniž ve věci nařizoval jednání (§ 243a odst. 1, věta první, o.s.ř.), dovolání podle § 243b odst. 1, části věty před středníkem, o.s.ř. zamítl.

© EPRAVO.CZ - Sbíрка zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Dovolání](#)
- [Procesní společenství účastníků](#)
- [Pracovní poměr](#)
- [Pracovní poměr](#)
- [Odpovědnost za škodu](#)
- [Konkurs \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Mzda \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Náhrada škody \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Oddlužení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Význam řízení](#)
- [Vzájemné plnění \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)